Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil "26" 08 dagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i		R. Ro'ziqulov
Fakultet dekani		A.Alikulov
Kafedra mudiri		U.Eshmuradov
Tuzuvchilar		I.Salamov
		B.Uralov

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil "26" 08

YASHIL IQTISODIYOT

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Sirtqi bo'lim uchun

(sirtqi ta'lim 2-3 bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi: 300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: 310000 – Ijtimoiy xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo'jaligida)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)
ta’lim yo‘nalishi

Fan nomi:	Yashil iqtisodiyot
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	YAIQTB1406
Yil:	2024-2025 va 2025-2026
Semestr:	4-5
Ta’lim shakli:	Sirtqi ta’lim
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	240
Ma’ruza	18
Amaliy mashg‘ulotlar	22
Laboratoriya mashg‘ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta’lim	200
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga “Yashil iqtisodiyot” fanining o‘qitishdan maqsad – talabalarga “yashil iqtisodiyot”ga o‘tishning muhim vazifalari qatoriga iqtisodiyotning energiya samaradorligini oshirish va tabiiy resurslarni oqilona iste’mol qilish. Ushbu belgilangan maqsadli indikatorlarga texnologiyalarni modernizatsiya qilish va moliyaviy mexanizmlarni rivojlantirish orqali erishish. bo‘yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Iqtisodiyot nazariyasi
2.	Iqtisodiy siyosatga kirish
3.	Iqtisodiy geografiya
4.	Mintaqaviy iqtisodiyot

- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o‘qituvchisi haqida ma’lumot

Mualliflar:	**I.Salamov** – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi i.f.n. dotsenti **B.Uralov** – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistent
E-mail:	maryamnazarova@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	1. K.J.Mirzaev - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor 2. O.Pardayeva - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi mudiri, i.f.b.f.d. (PhD) dotsent

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashning 2024 yil “29” 08 dagi 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Qo‘shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, “O‘zbekiston” nashriyoti, 2022. – 416 b.
2.	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ-187-son qarori
3.	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5696 son Farmoni.
4.	Adrian C. Newton. An Introduction to the Green Economy: 1st Edition. Routledge, 2014. - 382 p.

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;

Ta’lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Yashil iqtisodiyotning muhim masalalari o‘qitishning interfaol va zamonaviy pedagogik uslublariga asoslangan holda tushunarli va ravon tilda bayon etilgan. “Yashil iqtisodiyot” konsepsiyasining shakllanishi, rivojlanish bosqichlari haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN2	Yashil iqtisodiyotga o‘tish zaruriyati, omillari, tamoyillari va indikatorlari tahlil etish “yashil energetika”ni barqaror rivojlantirish, ekologik siyosat va uni amalga oshirishning iqtisodiy mexanizmi, “yashil iqtisodiyot”ga o‘tishning ustuvor yo‘nalishlari va xorij tajribalarini bilishlari lozim;
TN3	Jahon amaliyotida “yashil o‘sish”ni ta’minlashning boy, ilg‘or tajribasidan O‘zbekistonda “yashil iqtisodiyot”ga o‘tish strategiyasini amalga oshirish amaliyotida iqtisodiy qo‘llash imkoniyatlari haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN4	“yashil iqtisodiyot”ga o‘tish jarayonini investitsiyalash masalalarini tadqiq etish. “yashil moliyalashtirish” tizimining tarkibi va amal qilish xususiyatlari investitsiyalash yo‘nalishlari, “yashil obligatsiyalar”ning jahon moliya bozorida tutgan o‘rnini bo‘yicha xulosa qilishni bilishi kerak;
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	Yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonini investitsiyalash masalalarini tadqiq etish. “yashil moliyalashtirish” tizimining tarkibi va amal qilish xususiyatlari investitsiyalash yo‘nalishlarini aniqlay oladi;
TN6	Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishida atrof muhitga ziyon keltiradigan texnologiyalar va ularni tabiatga zararini kamaytirish bo‘yicha yashil iqtisodiyotga bosqichma bosqich o‘tishda xorijiy davlatlar tajribalarni bilib oladi;
TN7	Yashil obligatsiyalar”ning jahon moliya bozorida tutgan o‘rniga baho bera oladi;
TN8	Yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonida mamlakatda olib boriladigan chora-tadbirlar va qonun osti hujjatlarni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	“Yashil iqtisodiyot” kursining predmeti va metodi.
M2	“Yashil iqtisodiyot”ga o‘tishning zaruriyati, tamoyillari va dastaklari

M3	"Yashil iqtisodiyot"ni baholash amaliyoti va indikatorlari.
M4	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish jarayonini moliyalashtirish.
M5	"Yashil energetika" barqaror iqtisodiy rivojlanish omili sifatida
M6	Qishloq xo'jaligini "yashil iqtisodiyot" asosida barqaror rivojlantirish
M7	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (IHTT) mamlakatlarida "yashil o'sish"ni ta'minlash modellari
M8	Rivojlanayotgan mamlakatlarda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.
M9	O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirish va rivojlantirish bosqichlari.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	"Yashil iqtisodiyot" kursining predmeti va metodi.
A2	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tishning zaruriyati, tamoyillari va dastaklari.
A3	"Yashil iqtisodiyot"ni baholash amaliyoti va indikatorlari.
A4	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish jarayonini moliyalashtirish.
A5	"Yashil energetika" barqaror iqtisodiy rivojlanish omili sifatida
A6	Qishloq xo'jaligini "yashil iqtisodiyot" asosida barqaror rivojlantirish.
A7	Ekologik siyosat va uni amalga oshirishning iqtisodiy mexanizmi.
A8	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (IHTT) mamlakatlarida "yashil o'sish"ni ta'minlash modellari.
A9	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (IHTT) mamlakatlarida "yashil o'sish"ni ta'minlash modellari
A10	Rivojlanayotgan mamlakatlarda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.
A11	O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirish va rivojlantirish bosqichlari.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlari (L) rejalashtirilmagan.	

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	"Yashil iqtisodiyot" kursining predmeti va metodi.	6 soat
2.	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tishning zaruriyati, tamoyillari va dastaklari.	6 soat
3.	"Yashil iqtisodiyot"ni baholash amaliyoti va indikatorlari.	6 soat
4.	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish jarayonini moliyalashtirish.	6 soat
5.	"Yashil energetika" barqaror iqtisodiy rivojlanish omili sifatida	6 soat
6.	Qishloq xo'jaligini "yashil iqtisodiyot" asosida barqaror rivojlantirish.	6 soat
7.	Ekologik siyosat va uni amalga oshirishning iqtisodiy mexanizmi.	6 soat
8.	IHTT mamlakatlarida "yashil o'sish"ni ta'minlash modellari.	6 soat
9.	Germaniyada "yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirish xususiyatlari.	6 soat
10.	Koreya Respublikasida "yashil iqtisodiyot"ga o'tish omillari va rivojlanish istiqbollari	6 soat
11.	Rivojlanayotgan mamlakatlarda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.	6 soat
12.	Rossiya Federatsiyasining "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.	6 soat
13.	Qozog'iston Respublikasining "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.	6 soat
14.	Belorussiya Respublikasining "yashil iqtisodiyot"ga o'tish tajribasi.	6 soat
15.	O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirish va rivojlantirish bosqichlari.	6 soat
16.	"Yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirishning moliyaviy va nomoliyaviy mexanizmlarini ishlab chiqish.	6 soat
17.	Tiklanadigan energiya manbalarini o'zlashtirish istiqbollari	6 soat
18.	"Yashil iqtisodiyot"ga o'tishning AQSH tajribasi	6 soat
19.	O'zbekistonda ekologik vaziyat va ekologik siyosatning ustuvor yo'nalishlari	6 soat
20.	Tiklanadigan energetikani yanada rivojlantirish.	6 soat
21.	O'zbekistonda "yashil energetika"ni rivojlantirish istiqbollari	6 soat
22.	"Yashil energetika"ni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning xorij tajribasi	6 soat
23.	Tiklanadigan energiya manbalarini o'zlashtirishni investitsiyalash xususiyatlari	6 soat
24.	Jahon moliya bozorida "yashil obligatsiyalar"ning o'rni	6 soat
25	"Yashil loyihalar"ni investitsiyalash yo'nalishlari va dastaklari	6 soat
26.	"Yashil moliyalashtirish" tizimining tarkibi va amal qilish xususiyatlari	2 soat
	Jami	**200**

Asosiy adabiyotlar	
1.	Vaxobov A.V., Xajibakiyev Sh.X. «Yashil iqtisodiyot» va boshqalar. Darslik. –Toshkent.: "Universitet", 2020. -262 b.
2.	Asqarova M.T, Jamalov J.J., Xodjayev X.S. "Yashil iqtisodiyot" Darslik. –Toshkent.: "Innovatsio rivojlanish nashiriyot-matbaa uyi", 2022. -312 b
3.	Kalner, V. D. "Zelenaya" ekonomika i bezalternativnыe resursы prirodы / V. D. Kalner, V. A. Polozov. - M.: Kalvis, 2016. - 576 s.
4.	Barqaror taraqqiyot va tabiatshunoslik asoslari. Darslik. A.E.Ergashev va b. - T.: Baktria press, 2016. - 296 b..
5.	Sevil Acar, Erinc Yeldan. Handbook of Green Economics: 1st Edition 2019. - 250 p.
6.	Green economics: An introduction to theory, policy and practice / Molly Scott Cato. London • Sterling, VA. 2009. - 670 r.